

Cenová regulace

25. 5. 2022

Mgr. Jan Klouček

24.5.2022

Ministerstvo financí
České republiky

Obsah

- **Působnosti v oblasti cen (z. č. 265/1991 Sb.)**
- **Cenová regulace (z. č. 526/1990 Sb.)**
- **Výměr MF č. 01/2022, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami**
- **Výměr MF č. 01/VODA/2022**

Působnost v oblasti cen – legislativní rámec

- § 4 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Z. č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů
- Cenová rozhodnutí cenových orgánů (Výměr, nařízení kraje a další)

Působnost v oblasti cen – Cenové orgány

- **Ministerstvo financí**
- **Ministerstvo zdravotnictví**
 - Státní ústav pro kontrolu léčiv
- **Ministerstvo dopravy**
- **Český telekomunikační úřad**
- **Energetický regulační úřad**
- **Celní úřad pro Středočeský kraj**
- **Kraje**
- **Obce**
- **Vláda***

Působnost v oblasti cen – Kontrolní orgány

- **Státní ústav pro kontrolu léčiv**
- **Český telekomunikační úřad**
- **Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře**
- **Energetický regulační úřad**
 - Státní energetická inspekce
- **Specializovaný finanční úřad***
- **Celní úřady**
- **Krajské úřady**
- **Obecní úřady**

Cenová regulace

- **Cena**

- Pojem
- Sjednání ceny

- **Regulace**

- Podmínky §1 odst. 6
- Náležitosti (identifikace věci, adresátů a zveřejnění)
- Způsoby

Cenová regulace - Způsoby

- **Úředně stanovená cena**
 - Maximální
 - Minimální
 - Pevná
- **Věcné usměrňování cen**
 - Zvýšení cen v čase
 - Podíl promítnutí zvýšení cen určených vstupů v čase
 - Závazný postup při tvorbě ceny nebo při kalkulaci
- **Cenové moratorium**

Cenová regulace - přestupky

- **Porušení ceny prodávajícím**
- **Porušení ceny kupujícím**
- **Porušení informační povinnosti**
- **Porušení stanoveného pravidla chování**

Výměr MF č. 01/2022

- **Část I**
 - Oddíl A, položky 1 (zrušeny původní 1, 3 a 4)
 - Oddíl B, položky 1 – 10
 - Oddíl C, položka 1
- **Část II (položky 1 – 10)**
- **Část III**
- **Část IV**

Výměr MF č. 01/2022, Část I, Oddíl A

Zrušená položka 1:

Nemovitosti (stavby, byty, nebytové prostory, pozemky a trvalé porosty), **jejichž cena je plně nebo částečně hrazena ze státního rozpočtu, státního fondu, příspěvkové organizace zřízené organizační složkou státu, státních finančních aktiv nebo z rezervního fondu organizační složky státu**

Výměr MF č. 01/2022, Část I, Oddíl A

Původní položka 2 (nově položka č.1):

Nájemné z pozemků veřejné infrastruktury, na kterých není provozována podnikatelská činnost a slouží zejména jako občanské vybavení pro veřejnou správu, soudy, státní zastupitelství, policii, vězeňskou službu, pro ochranu obyvatelstva, pro sport, školy, předškolní a školská zařízení, pro kulturu, pro zdravotnictví a sociální služby. Maximální ceny platí pouze pro pronájmy ve veřejném zájmu, kdy je nájemné hrazeno ze státního rozpočtu, státního fondu, příspěvkové organizace zřízené organizační složkou státu, státních finančních aktiv nebo z rezervního fondu organizační složky státu, z rozpočtu kraje nebo obce

Výměr MF č. 01/2022, Část I, Oddíl A

Zrušená položka 3:

Mléčné výrobky pro žáky

Výměr MF č. 01/2022, Část I, Oddíl A

Zrušená položka 4:

Osobní ochranné prostředky dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/425, třídy FFP3 vyrobené a uváděné na trh v souladu s technickou normou EN 149:2001+A1:2009

Výměr MF č. 01/2022, Část I, Oddíl B

Položka 1:

Odtahová služba, z toho jen nucené odstranění vozidla podle podmínek stanovených jiným právním předpisem a v nařízeních obcí včetně střežení vozidla na parkovišti a případného přitažení zpět

Položka 2:

Veřejná linková osobní vnitrostátní silniční doprava a železniční osobní vnitrostátní doprava provozované v rámci integrovaných veřejných služeb podle jiného právního předpisu

Položka 3:

Doprava osob městská hromadná

Položka 4:

Taxislužba osobní na území obce

Položka 5:

Služby parkovišť

Položka 6:

Výkony bezpečnostní a pořádkové ostatní, z toho jen přiložení a odstranění technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla podle jiného právního předpisu

Výměr MF č. 01/2022, Část I, Oddíl B

Původní položka 7 součást 9:

Služby krematorií, z toho jen zpopelnění zemřelého a ostatků v rakvi, uložení popele do pevně uzavíratelné urny s označením včetně ceny urny

Původní položka 8 součást 9:

Pronájem obřadních místností pro smuteční obřady

Položka 9 7:

Pohřební služby

Položka 10 8:

Služby hřbitovní v nařízeních obcí

Výměr MF č. 01/2022, Část I, Oddíl B

Položka ~~11~~ 9:

Kontrola a revize spalinové cesty

Položka ~~12~~ 10:

Zpracování průkazů energetické náročnosti budov, energetických auditů a energetických posudků podle jiného právního předpisu

Výměr MF č. 01/2022, Část I, Oddíl B

Položka ~~13~~ 11:

Užití příjezdového a odjezdového stání určeného k účelu výstupu (nástupu) osob a vyložení (naložení) zavazadel vyhrazeného jako část zastávky vymezené označником obsahující rovněž informace o linkách, které u tohoto označniku zastavují, včetně jízdních řádů jednotlivých linek a dalších informací o dopravě, případně o Integrovaném dopravním systému, do kterého je linka začleněna; odstavení vozidla mezi jeho příjezdem a odjezdem

Výměr MF č. 01/2022, Část I, Oddíl C

Položka 1:

Veřejná drážní osobní doprava na dráze celostátní a regionální (jízdné) pro přepravní služby na základě jednotného jízdního dokladu

Výměr MF č. 01/2022, Část II

Obecná úprava

- **Kumulativní výčet podmínek ekonomické oprávněnosti**
- **Revize výčtu nákladů, které nelze uznat jako ekonomicky oprávněné**

Výměr MF č. 01/2022, Část II

Položka 1:

Povrchová voda odebraná z vodních toků a ostatních povrchových vod

Výměr MF č. 01/2022, Část II

Položka 2:

Pitná voda dodávaná odběratelům

Pitná voda dodávaná do vodovodní sítě pro veřejnou potřebu jiné osobě, než je odběratel („voda předaná“)

Odpadní voda odvedená kanalizací nečištěná a odpadní voda odvedená kanalizací čištěná

Odpadní voda převzatá do kanalizace od jiného vodohospodářského subjektu („převzatá voda odpadní“)

Výměr MF č. 01/2022, Část II

Položka 3:

Užití železniční infrastruktury celostátních a regionálních drah a veřejně přístupných vleček

Položka 4:

Veřejné užití jinak veřejně nepřístupné vlečky

Položka 5:

Užití zařízení služeb a poskytování služby pro účely bezprostředně související s provozováním drážní dopravy

Výměr MF č. 01/2022, Část II

Položka 6:

Veřejná linková osobní vnitrostátní silniční doprava a železniční osobní vnitrostátní doprava provozované v rámci integrovaných veřejných služeb podle jiného právního předpisu – z toho jen rozsah a výše poskytovaných slev a bezplatné přepravy

Výměr MF č. 01/2022, Část II

Položka 7:

Doprava osob železniční vnitrostátní (jízdné) kromě dopravy osob železniční vnitrostátní provozované v rámci integrovaných veřejných služeb podle jiného právního předpisu se stanovenými maximálními cenami podle části I. oddílu B položky č. 2 a kromě dopravy se stanovenými pevnými cenami podle části I. oddílu C položky č. 1

Výměr MF č. 01/2022, Část II

Položka 8:

Veřejná linková osobní vnitrostátní pravidelná silniční doprava (dále jen „linková doprava“) kromě městské hromadné dopravy a veřejné linkové osobní dopravy vnitrostátní provozované v rámci integrovaných veřejných služeb podle jiného právního předpisu se stanovými maximálními cenami podle části I. oddílu B položky č. 2

Výměr MF č. 01/2022, Část II

Položka 9:

Služby krematorií, z toho jen zpopelnění zemřelého a ostatků v rakvi, uložení popele do pevně uzavíratelné urny s označením včetně ceny urny, kromě služeb se stanovenými maximálními cenami podle části I. oddílu B položky č. 7

Výměr MF č. 01/2022, Část II

Položka 10:

Služby spojené s pohřbením, které zajišťuje obec podle § 5 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Výměr MF č. 01/VODA/2022 – důvody revize

Revize pravidel cenové regulace je dalším krokem ke stabilizaci odvětví vodárenství

- MF snížilo DPH na vodné a stočné na nejnižší sazbu 10 %
- MF reviduje pravidla regulace, aby byla lépe vymahatelná, výsledky porovnatelné a v konečném důsledku zajistilo nižší cenu vody

Změny v cenové regulaci byly navrhovány oborem i ostatními rezorty mj. pro nejednotný přístup k regulaci zisku u různých provozních modelů a některým provozovatelům

MF změnu připravuje dlouhodobě, změny byly diskutovány v mezirezortní pracovní skupině, na kulatých stolech a pracovních skupinách

Po jednomyslném schválení Výborem pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací Ministerstvo financí vydalo dne 12. 7. 2021 výměr MF č. 01/VODA/2022

Výměr MF č. 01/VODA/2022 – souběh revize

Revize cenové regulace proběhla koordinovaně s revizí předpisů ostatních regulátorů

- **Ministerstvo zemědělství**

- Novelizace vyhlášky k zákonu o vodovodech a kanalizacích, aktualizace metodických pokynů pro ocenění majetku a výpočet obnovy

- **Ministerstvo životního prostředí**

- Aktualizace pravidel OP Životní prostředí pro rok 2021 – 2027, možnost úplného sjednocení pravidel OPŽP a MF

Díky změnám může být sjednoceno výkaznictví v oboru vodárenství

Výměr MF č. 01/VODA/2022 – vize revize

1. Zavedení pětiletého regulačního rámce
2. Úprava definice oprávněných a neoprávněných nákladů
3. Zavedení vyrovnávacích kalkulací a povinnosti vyrovnání
4. Zavedení povinnosti zasílat kalkulace ceny Ministerstvu financí
5. Úprava kalkulačního vzorce pro výpočet zisku

1. Zavedení pětiletého regulačního rámce

Výměr MF deklaruje pětiletý regulační rámec pro období 2022 – 2026

V praxi to znamená, že během regulačního období by nemělo docházet k žádným zásadním změnám v oblasti cenové regulace, čemuž je možné přizpůsobit i plány vodohospodářských společností

Prodloužení regulačního období má za cíl deklarovat snahu o stálost regulačních pravidel, zvýšit předvídatelnost regulace a lépe zohlednit dlouhodobý charakter činnosti v oboru vodovodů a kanalizací

2. Redefinice ekonomicky oprávněných nákladů

- **Výměr MF zřetelněji a jednoznačněji definuje oprávněné náklady a ve větší míře je přibližuje daňově uznatelným nákladům**

Kritéria pro uznání oprávněnosti nákladů obsahují požadavky na:

- hospodárné, efektivní a účelné vynaložení nákladů
- vynaložení péče řádného hospodáře
- přímou nebo nepřímou souvislost se zajištěním dodávky a odvádění vody v odpovídajícím množství a požadované kvalitě
- nezbytnost nákladu, tj. bez jejich vynaložení by nebyla zajištěna dodávka nebo odvádění vody v odpovídajícím množství a požadované kvalitě
- první úhradu, tj. náklad nebyl uhrazen z jiných zdrojů např. dotací nebo jiných tržeb, ani nebyl zahrnut duplicitně
- evidenci, tj. náklad je evidován v účetnictví podle právních předpisů upravujících účetnictví

Odpisy

Nájemné (pachtovné)

2. Redefinice seznamu nákladů, které nelze uznat za ekonomicky oprávněné

Jedná se pouze o demonstrativní, a tedy neúplný výčet takových nákladů

Neoprávněné náklady, u kterých nedošlo ke změně (formální ani věcné):

- Škody na majetku
- Nevyužité provozní náklady,
- Náklady na výzkum
- Odpisy bezúplatně nabytého majetku
- Cestovné a vyrovnání nad rámec povinností dle zákoníku práce
- Příspěvky na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření a životní pojištění
- Platby pojistného

Neoprávněné náklady, u kterých došlo převážně pouze k formální změně:

- Penále, pokuty, úroky z prodlení a jiná plnění sankční povahy jsou nově upraveny bez rozdělení podle jednotlivých právních titulů, ze kterých vyplývají.
- Podíl na zisku není v nově uveden v seznamu nákladů, protože se i nadále nejedná o náklad, tedy nemůže být ani ekonomicky oprávněným nákladem

Neoprávněné náklady, u kterých došlo ke změně definice přibližováním daňové uznatelnosti a ekonomické oprávněnosti:

- Manka – podle nové úpravy jsou vyloučena taková manka, která nejsou daňově uznatelná
- Platby za promlčené dluhy včetně odpisů promlčených a nedobytných pohledávek nad rámec daňové uznatelnosti
- Náklady na stravování – pouze zohlednění stravovacího paušálu
- Náklady na reprezentaci a dary – nová úprava spojuje náklady reprezentace, sponzorování a darů

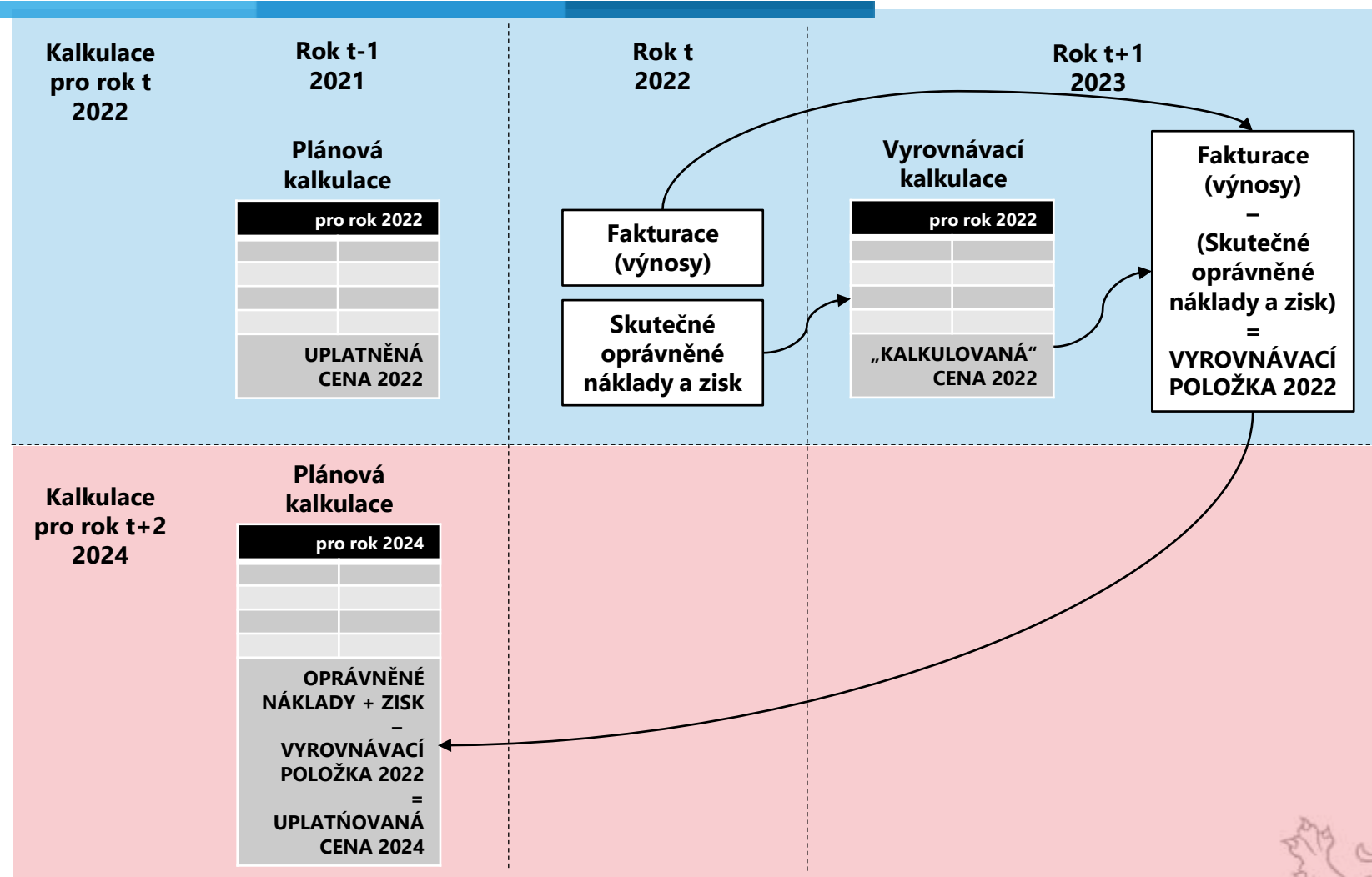
Další náklady, u kterých došlo k věcné změně v posuzování oprávněnosti:

- Náklady na členy statutárních orgánů a dalších volených orgánů lze nově zahrnovat do oprávněných nákladů do výše nepřesahující dohodnutou výši odměny dle písemné smlouvy schválené příslušným orgánem společnosti
- Náklady na odvody do státního rozpočtu při nesplnění stanoveného podílu zaměstnávání zdravotně postižených budou považovány za možný způsob plnění povinnosti ve smyslu § 81 zákona č. 435/2004 Sb., pokud o nich není účtováno jako o sankci

3. Zavedení vyrovnávacích kalkulací a povinnosti vyrovnání

- V současnosti systém funguje na bázi oprávněných očekávání v kalkulacích
- Vzhledem k problematické kontrolovatelnosti správnosti plánových kalkulací v současném systému, je zaveden nový systém vyrovnání neoprávněných výnosů v nejbližší plánové kalkulaci
- V případě, že vyrovnávací položka převyšuje 10 % úplných vlastních nákladů v kalkulaci, je neoprávněný výnos vyrovnán okamžitě v roce t+1 úpravou uplatňované ceny

4. Zavedení povinnosti zasílat kalkulace ceny MF

V současnosti je porovnání (kalkulace a cena) zasíláno pouze zpětně do dubna následujícího roku

Nově se předkládají formuláře:

- **Plánová kalkulace** ceny vody se předkládá nejpozději jeden den před její platností – tj. plánovou kalkulaci ceny vody pro rok 2022 je třeba předložit nejpozději k 31. 12. 2021
- **Plánová kalkulace – aktualizace** se předkládá se nejpozději jeden den před platností aktualizované ceny
 - Aktualizace se sestavuje, pokud dojde k významnému a trvalému snížení předpokládaných ekonomicky oprávněných nákladů, snížení uplatněné ceny vůči všem kupujícím nebo nárůstu předpokládaného množství vody s dopadem na cenu
- **Vyrovňovací kalkulace** se předkládá do 30. 4. roku následujícího po uplatnění ceny – tj. vyrovňovací kalkulace za rok 2022 je třeba předložit nejpozději do 30. 4. 2023

Formuláře se vyplňují pro každou kalkulaci zvlášť ve formě .xls

Vyplněné formuláře se zasílají do datové schránky Ministerstva financí (xzeaauv)

5. Úprava kalkulačního vzorce pro výpočet zisku

Odstranění vícekolejnosti při stanovování výše zisku (zejména vlivem starších dohod o rozdělení zisku)
Jednoznačné a pro celý obor jednotné rozdělení zisku mezi provozovatele a vlastníky

Jako nová základna byla zvolena reprodukční hodnota infrastrukturního majetku dle VÚME

- Hodnotu vyhledává a eviduje MZe
- Lépe reprezentuje velikost vlastněného nebo provozovaného majetku (bez ohledu na účetní hodnotu)
- Reprodukční hodnota infrastrukturního majetku je určena dle VÚME k 31. 12. roku t-2 při zohlednění provedených změn hodnoty infrastrukturního majetku – tj. změn, které nejsou promítnuté k 31. 12. roku t-2 do VÚME, nicméně byly v době sestavení plánové kalkulace známy a budou k 31. 12. roku t-1 do VÚME zahrnuty. Reprodukční hodnotu infrastrukturního majetku a pravidla pro jeho evidenci upravuje Metodický pokyn Ministerstva zemědělství č. j. 14000/2020-15132-1 pro orientační ukazatele výpočtu pořizovací (aktualizované) ceny objektů do Vybraných údajů majetkové evidence vodovodů a kanalizací, pro Plány rozvoje vodovodů a kanalizací a pro Plány financování obnovy vodovodů a kanalizací.

5. Úprava kalkulačního vzorce pro výpočet zisku

Maximální výše přiměřeného zisku je vypočtena pomocí pravidel, uvedených v bodu 5 Výměru MF

Přiměřený zisk je kalkulován na jednotlivou kalkulaci

Přiměřený zisk je nově vypočítán samostatně za „provozování“ a za „vlastnictví“ infrastrukturního majetku. V případě subjektů, které infrastrukturní majetek i provozují i vlastní, je pro danou kalkulaci zisk vypočítán nejdříve odděleně za „provozování“ a za „vlastnictví“, a následně sečten

Pro regulační období 2022 - 2026 byla ponechána možnost navýšení této hodnoty v odůvodněných případech o částku, která bude využita podle plánu financování obnovy v období t a která není jiným způsobem uplatněna v kalkulaci

Přiměřený zisk má i nadále omezený meziroční nárůst na 1 m³ vody. Toto omezení se vztahuje na zisk v kalkulacích cen pro vodné a stočné a bude uplatňováno i mezi regulačními obdobími 2021 a 2022. Nová úprava explicitně identifikuje, že zisk ve všech kalkulacích musí odpovídat uvedenému vztahu k první plánové kalkulaci pro rok t-1

Časová osa - kalkulace

Rok t-1	<ul style="list-style-type: none">1.1 Příprava pro sestavení plánové kalkulace pro rok t1.2 Sestavení kalkulace pro rok t1.3 Schválení ceny pro vodné a stočné před jejím uplatněním1.4 Předložení formuláře plánové kalkulace pro rok t Ministerstvu financí
Rok t	<ul style="list-style-type: none">2.1 Uplatňování ceny vody2.2 Aktualizace plánové kalkulace pro rok t
Rok t+1	<ul style="list-style-type: none">3.1 Sestavení vyrovnávací kalkulace za rok t3.2 Předložení formuláře vyrovnávací kalkulace ceny vody Ministerstvu financí za rok t3.3 Vyrovnání za rok t – dobropis odběratelům (více než 10 %)
Rok t+2	<ul style="list-style-type: none">4.1 Vyrovnání za rok t – uplatnění vyrovnávací položky (do 10 %)

Komunikace s veřejností

Na webových stránkách www.mfcr.cz je nově oddíl cenová regulace oboru VaK

Obsahuje:

- **Cenové výměry MF pro obor VaK a jejich aktualizace**
- **Metodická příručka k cenové regulaci oboru vodovodů a kanalizací pro roky 2022–2026**
- **Formuláře kalkulací cen pro roky 2022 - 2026**
- **Stanoviska a nejčastější dotazy pro roky 2022 – 2026**

<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/cenova-regulace-a-kontrola/cenova-regulace-v-oboru-vak>

Děkuji za pozornost

Ministerstvo financí
České republiky

